

basis van een individuele aanvraag, die voor asielzoekers, vluchtelingen en subsidiair-beschermden overigens gratis is, individuele gelijkwaardigheid¹⁶¹) erkend worden. Wanneer geen studiebewijs kan worden voorgelegd, kan volgens de geciteerde omzendbrief de gelijkwaardigheid echter ook verkregen worden op basis van een verklaring op eer over de precieze opleiding die gevolgd werd, hetzij door de persoon die het ouderlijk gezag uitoefent, hetzij in geval van niet-begeleide minderjarigen, door de minderjarige zelf.

82. Al het voorgaande betekent natuurlijk niet dat het feit van school te lopen, een verblijfsrecht creëert: de vraag of de kinderen recht hebben om in België te verblijven hangt af van het Europees en Belgische vreemdelingenrecht.¹⁶² Op basis van de onderwijsbepalingen van het IVRK alleen kan volgens de Raad van State geen gunstige asielaanvraag worden verkregen.¹⁶³ Het is dus mogelijk dat in de loop van een schooljaar komt vast te staan dat een kind het land moet verlaten. Een omzendbrief van Binnenlandse Zaken zegt dan wel dat de Dienst Vreemdelingenzaken kan beslissen om de kinderen hun schooljaar te laten uitdoen (en ze eventueel ook herexamens te laten doen) als het gezin pas na het begin van de paasvakantie een bevel om het grondgebied te verlaten krijgt.¹⁶⁴

83. Een laatste opmerking gaat over de minderjarigen die voor een beperkte tijd zijn opgenomen in een gesloten asielcentrum. Hun bewegingsvrijheid is beperkt, zij kunnen dus niet naar een school gaan. Voor hen voorziet de vreemdelingenwetgeving dat de minderjarigen in het gesloten centrum de mogelijkheid moeten hebben om onderwijs te volgen dat aangepast is aan de leeftijd van de kinderen en de beperkte duur van hun verblijf in het centrum.¹⁶⁵

2. Leerplicht

84. Zoals hoger aangegeven vertaalt het recht op onderwijs zich in België in een leerplicht. Voor de minderjarige van vreemde nationaliteit die immigrereert samen met de personen die de ouderlijke macht uitoefenen, of hem in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, geldt de leerplicht vanaf de zestigste dag na die waarop voornoemde personen werden ingeschreven in het vreemdelingen-, het wacht- of in het bevolkingsregister van de gemeente van hun verblijfplaats, al naar het geval.¹⁶⁶ Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die in België asiel aanvragen worden in het wachtregister ingeschreven. Het is pas door een decreet van 22 juni 2007 betreffende het onderwijs XVII dat ook de minderjarigen van vreemde nationaliteit die als asielzoeker in een wachtregister ingeschreven zijn, aan de leerplicht onderworpen zijn.

.....

161 Art. 115/3 Codex Secundair Onderwijs.

162 Omz. 24 februari 2003 betreffende het recht op onderwijs voor kinderen zonder wettig verblijfsstatuut, <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13382> (consultatie 27 mei 2020).

163 RvS 4 juli 2002, nr. 108.862.

164 Omz. 29 april 2003 betreffende de verwijdering van gezinnen met schoolgaande kinderen van minder dan 18 jaar – optreden van politiediensten in scholen, BS 13 juni 2003, deels gewijzigd door Omz. 2 januari 2016, BS 14 januari 2016, waarin wordt geregeld onder welke voorwaarden een (beperkte) schorsing van de verwijderingsmaatregel mogelijk is. Zie bv. ook R. KEMPER, L. BRADT, P. VAN AVERMAET en I. DERLUYN, “Een blik op het onderwijsaanbod voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen” in E. DESMET, J. VERHELLEN en S. BOUCKAERT (eds.), *Rechten van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in België*, Brugge, die Keure, 2019, (403) 406-407; KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT, Dossier: ‘Heen en retour’ *Rechtspositie van kinderen op de vlucht*, Kinderrechtencommissariaat, Brussel, 11 december 2013, 93.

165 Art. 3, tweede lid KB 2 augustus 2002 houdende vaststelling van het regime en de werkingsmaatregelen, toepasbaar op de plaatsen gelegen op het Belgische grondgebied, beheerd door de Dienst Vreemdelingenzaken, waar een vreemdeling opgesloten, ter beschikking gesteld van de regering of vastgehouden wordt, overeenkomstig de bepalingen vermeld in artikel 74/8, § 1 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, BS 12 september 2002.

166 Art. 1, § 7 wet 29 juni 1983 betreffende de leerplicht; art. 26, § 1, tweede lid Decreet Basisonderwijs.

De verantwoording hiervoor was dat leerplicht, in het belang van het kind, ook als leerrecht moet worden geïnterpreteerd en ook leerlingen opgenomen in het wachtregister recht hebben op onderwijs.¹⁶⁷ Ouders of de personen die de ouderlijke macht uitoefenen over minderjarigen van vreemde nationaliteit zijn verplicht vanaf hogervermeld moment hun kinderen die leerplichtig zijn in te schrijven en ervoor te zorgen dat zij regelmatig naar school gaan. Zij zijn bijgevolg aan dezelfde verplichtingen onderworpen inzake de controle op de leerplicht en aan dezelfde sancties.¹⁶⁸ De reeds aangehaalde Omzendbrief GD/2003/03 betreffende het recht op onderwijs voor kinderen zonder wettig verblijfsstatuut benadrukt evenwel dat het feit dat de leerplicht pas ingaat op de zestigste dag na de inschrijving niet betekent dat het recht op onderwijs niet vroeger kan afgedwongen worden, ze hoeven geen zestig dagen te wachten om hun recht op onderwijs en toegang tot de school van hun keuze uit te oefenen. De mogelijkheid tot inschrijving voor minderjarigen, zelfs die zonder wettig verblijf, betekent dat zij de lessen kunnen bijwonen en een diploma behalen en ontvangen.¹⁶⁹

3. *Financiering scholen*

a. *Financiering van de werking van scholen*

85. De financiering van de werking van scholen houdt rekening met bepaalde schoolkenmerken (welke niveaus en welk type onderwijs) aan de ene kant, en, in het kader van het zogenaamde gelijke-onderwijs-kansenbeleid (GOK), bepaalde leerlingenkenmerken aan de andere kant.¹⁷⁰ Van bepaalde categorieën leerlingen weet men immers op basis van wetenschappelijk onderzoek dat zij gemiddeld genomen een grotere kans op een leer- of ontwikkelingsachterstand hebben of in een financieel minder gunstige thuis-situatie verkeren, en dat scholen die veel van dergelijke leerlingen ontvangen, een extra financieel duwtje in de rug kunnen gebruiken om zoveel als mogelijk die leerachterstand weg te werken. Er wordt met name gekeken naar de volgende vier leerlingenkenmerken: 1° het opleidingsniveau van de moeder van de leerling (lager dan secundair onderwijs); 2° het krijgen van een selectieve participatietoelage leerling (de vroegere studietoelagen of studiebeurzen); 3° de thuistaal van de leerling verschilt van de onderwijstaal; en 4° de leerling heeft zijn woonplaats in een buurt met een hoog percentage leerlingen met minstens twee jaar schoolse vertraging op vijftienjarige leeftijd. Onder schoolse vertraging wordt het aantal leerjaren vertraging verstaan die een leerling oploopt ten aanzien van het leerjaar waarin hij zich zou bevinden als hij normaal zou vorderen.¹⁷¹ Thuisloze leerlingen worden zonder meer geacht te wonen in een buurt met een hoog percentage leerlingen met minstens twee jaar schoolse vertraging op vijftienjarige leeftijd, en ook de NBMV zoals vermeld in artikel 479 van de Programmawet I van 24 december 2002, worden tot de categorie van thuislozen gerekend.¹⁷²

167 Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XVII, *Parl.St.* VI.Parl. 2006-07, nr. 1220/I, 46.

168 Art. 26, § 1 Decreet Basisonderwijs.

169 Zie ook D. VANHEULE, "Onderwijs en minderjarige vreemdelingen zonder wettig verblijf", *TORB* 2013, (118) 123.

170 Art. 78 Decreet Basisonderwijs; art. 248 Codex Secundair Onderwijs.

171 Art. 78, § 1, 1° Decreet Basisonderwijs; art. 242, § 1, 1° Codex Secundair Onderwijs.

172 Art. 78, § 2, eerste lid, 2° *juncto* 52^obis/2 en 52^oter Decreet Basisonderwijs; art. 242, § 2, tweede lid Codex Secundair Onderwijs.